

Slučaj Milan Bandić (predsjednički izbori)

Glavnina prijepora u konkretnoj pravnoj stvari koji se odnosi na kazneni progon Milana Bandića sastoji se u tome je li kandidat za predsjednika Republike Hrvatske Milan Bandić na izborima koji su održani u prosincu 2009. i u siječnju 2010. godine, imao pravo da za obveze koje su nastale tijekom i u svrhe izborne promidžbe, primi donacije i nakon dovršetka izbora.

Državno odvjetništvo i porezna uprava tvrdili su da se donacije za financiranje obveza nastalih tijekom izborne promidžbe smiju primiti isključivo do dovršetka izbora, odnosno do objave cjelovitog izvješća Državnog izbornog povjerenstva o visini i izvorima sredstava koje je pojedini kandidat za predsjednika koristio za financiranje izborne promidžbe. Radi se o sljedećim tvrdnjama:

”... u vremenu od 03. ožujka 2011. do 28. veljače 2013. u Zagrebu, nakon što je kao nezavisni kandidat sudjelovao u izborima za predsjednika Republike Hrvatske 2009./2010. i u svrhu financiranja izborne promidžbe na svoje ime kod Zagrebačke banke d.d. otvorio žiro račun broj 23600003114509758 na koji je zaprimao donacije, te nakon što je 25. siječnja 2010. Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske podnio završno izvješće o visini i izvoru sredstava korištenih za financiranje izborne promidžbe, na navedeni račun nastavio primiti uplate fizičkih i pravnih osoba, pa je tako suprotno čl. 14. st. 5. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (NN 24/11) (naglasio HZ) temeljem kojega se donacije mogu zaprimati najkasnije do roka za dostavu financijskih izvještaja, od 03. ožujka 2011. do 05. Hpnja 2012. zaprimio uplate u ukupnom iznosu od 15.741.500,00 kuna koje se sukladno odredbi članka 32. stavak 3. točka 11. Zakona o porezu na dohodak smatraju drugim dohotkom, a u odnosu na koje u namjeri da onemogući razrez pripadajućih javnih davanja i u cijelosti izbjegne plaćanje dužnih iznosa poreza i prireza na zaprimljene uplate, nije podnio prijavu poreza na dohodak nadležnom poreznom tijelu, a što je sukladno odredbi članka 39. stavak 4. Zakona o porezu na dohodak te članka 85. st. 1. točka 5. Pravilnika o porezu na dohodak bio dužan učiniti, uslijed čega mu za navedeno razdoblje nisu obračunate porezne obveze u ukupnom iznosu od 3.714.994,00 kune, čime je na ime neobračunatog i neplaćenog poreza na dohodak Državni proračun

Republike Hrvatske oštetio za iznos od 542.912,50 kn, a na ime neobračunatog i neplaćenog poreza na dohodak i prireza proračun Grada Zagreba oštetio za iznos od 3.172.081,50 kn,"

Prema nalazu vještaka kojeg je angažiralo državno odvjetništvo, utvrđene su dvije bitne činjenice:

1. Da je nakon završetka izbora na žiro račun Milana Bandića uplaćeno 15.741.500,00 Kn
2. Da su sve primljene donacije, pa i spornih 15.741.500,00 Kn. iskorištene za plaćanje nepodmirenih obveza prema dobavljačima nastalim za vrijeme predizborne kampanje.

Ostao je problem, prema državnom odvjetništvu, što je Milan Bandić i nakon što je izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske podnio završno izvješće o financiranju izborne promidžbe, nastavio primati donacije, prema vještaku ukupno 15.741.500,00 Kn.

U vrijeme te izborne kampanje krajem 2009. te početkom 2010. na snazi je bio drugi Zakon o financiranju aktivnosti i izborne promidžbe iz 2004. godine koji ništa nije govorio o rokovima u kojima se smiju primati donacije.

Međutim, državno odvjetništvo ustraje da Zakon iz 2011. godine retroaktivno primijeni na događaje iz 2010. godine.

Unatoč tome što je i laiku jasno da se propisi ne mogu primjenjivati retroaktivno optuženik Milan Bandić pribavio je stručno mišljenje s jednog pravnog fakulteta sukus kojeg je ovo:

„Opći pravni princip je da se za materiju koja u odnosu na vrijeme početka važenja novog zakona predstavlja prošlost primjenjuju odredbe ranijeg zakona jer zakoni uvijek, osim u Ustavom predviđenim izuzetcima, djeluju pro futuro, a ne retroaktivno. Ovakav princip je garancija pravne sigurnosti i prisutan je kako u građanskom tako i u kaznenom, prekršajnom i upravnom pravu.“

Zanemarimo na tren neutemeljene tvrdnje državnog odvjetništva i porezne uprave o oporezivom drugom dohotku i poreznoj utaji. Ovo je važno:

Državno odvjetništvo i Porezna uprava stručna su tijela; ne može se tvrditi da nisu znali ili da nisu bili svjesni da jedan propis primjenjuju retroaktivno. Ostaje pitanje zašto je to napravljeno.

U cijelom ovom opisanom slučaju sam Milan Bandić nimalo nije važan.

Hrvoje Zgombić, 10. kolovoza 2021.